VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Asiantuntijalausunto HE 64/2026 vp

ANNALIINA KOTILAINEN, ERITYISASIANTUNTIJA
TYÖELÄMÄ- JA TASA-ARVOVALIOKUNTA
19.5.2026

Ansaintasäännöt voivat vaikuttaa työllisyyteen kahden vaikutusmekanismin kautta

- (Osa)työkyvyttömyyseläkkeensaajien työnteko eläkkeen rinnalla
  - Anteliaampi ansaintavalvonta kannustaa tekemään enemmän töitä
  - Jäljellä oleva työkyky rajoittaa mahdollisuuksia reagoida taloudellisiin kannustimiin
- Siirtymät (osa)työkyvyttömyyseläkkeelle ja sieltä pois
  - Anteliaampi ansaintavalvonta lisää eläkkeen houkuttelevuutta. Tämä kasvattaa kannustinta hakeutua eläkkeelle ja pienentää kannustinta hakeutua poistua etuudelta
  - Tiukat etuuskriteerit ja eläkehakemusten arviointi rajoittavat mahdollisuutta hyötyä anteliaammasta ansaintavalvonnasta

Vaikutus työllisyyteen positiivinen, mutta rajallinen

- Joustomalli lisäisi osatyökyvyttömyyseläkeläisten työntekoa n. 300–1000 henkilötyövuodella ja vahvistaisi julkista taloutta työllisyyden kautta n. 9–29 milj. euroa
  - Vaikutus syntyy jo työssä olevien osatyökyvyttömyyseläkeläisten työnteon lisäyksestä
  - Arvioon sisältyy epävarmuutta. Vaihteluvälin yläreuna on optimistinen, vaikutus olisi todennäköisesti lähempänä alareunaa
- Joustomallin ei arvioida merkittävästi vaikuttavan osatyökyvyttömyyseläkkeelle hakeutumiseen tai sieltä poistumiseen
- Täyttä työkyvyttömyyseläkettä saavien osalta vaikutukset arvioidaan vähäisiksi